

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

7 décembre 2011

**PROPOSITION DE DIRECTIVE
DU CONSEIL**

**établissant un système commun de taxe
sur les transactions financières
et modifiant la directive 2008/7/CE**

Avis de subsidiarité

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DU BUDGET
PAR
MME **Christiane VIENNE**

SOMMAIRE

Page

I. La proposition de directive du Conseil établissant un système commun de taxe sur les transactions financières et modifiant la directive 2008/7/CE	3
II. Discussion	5
III. Votes	16
IV. Avis adopté par la commission.....	17

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

7 december 2011

**VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN
VAN DE RAAD**

**betreffende een gemeenschappelijk stelsel
van belasting op financiële transacties
en tot wijziging van Richtlijn 2008/7/EG**

Subsidiariteitsadvies

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING
UITGEBRACHT DOOR
MEVROUW **Christiane VIENNE**

INHOUD

Blz.

I. Het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende een gemeenschappelijk stelsel van belasting op financiële transacties en tot wijziging van Richtlijn 2008/7/EG	3
II. Bespreking.....	5
III. Stemmingen	16
IV. Advies aangenomen door de commissie	17

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**

Président/Voorzitter: Muriel Gerkens

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Peter Dedecker, Jan Jambon, Steven Vandeput, Veerle Wouters
PS	Guy Coëme, Olivier Henry, Alain Mathot, Christiane Vienne
MR	François-Xavier de Donnea, Philippe Goffin
CD&V	Raf Terwingen, Hendrik Bogaert
sp.a	Karin Temmerman
Ecolo-Groen!	Muriel Gerkens
Open Vld	Gwendolyn Rutten
VB	Hagen Goyvaerts
cdH	Josy Arens

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Manu Beuselinck, Karolien Grosemans, Peter Luykx, Karel Uyttersprot, Bert Wollants
Eric Thiébaud, Laurent Devin, Yvan Mayeur, Franco Seminara, N
Daniel Bacquelaïne, David Clarinval, Marie-Christine Marghem
N, N, N
Dirk Van der Maelen, Peter Vanvelthoven
Georges Gilkinet, Meyrem Almaci
Willem-Frederik Schiltz, Ine Somers
Alexandra Colen, Barbara Pas
Catherine Fonck, Christian Brotcorne

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>	
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>	
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>	
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>	
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>	
Ecolo-Groen!	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales — Groen</i>	
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>	
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>	
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>	
LDD	:	<i>Lijst Dedecker</i>	
INDEP-ONAFH	:	<i>Indépendant - Onafhankelijk</i>	

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>	
DOC 53 0000/000:	<i>Document parlementaire de la 53ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 53 0000/000:	<i>Parlementair document van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA:	<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA:	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV:	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>	CRIV:	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
CRABV:	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	CRABV:	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
CRIV:	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	CRIV:	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
PLEN:	<i>Séance plénière</i>	PLEN:	<i>Plenum</i>
COM:	<i>Réunion de commission</i>	COM:	<i>Commissievergadering</i>
MOT:	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT:	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.lachambre.be e-mail: publications@lachambre.be	Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.dekamer.be e-mail: publicaties@dekamer.be

MESDAMES, MESSIEURS,

Conformément à l'article 37bis du Règlement, votre commission a consacré ses réunions des 29 et 30 novembre 2011 l'examen de la proposition de directive du Conseil établissant un système commun de taxe sur les transactions financières et modifiant la directive 2008/7/CE (COM (2011) 594).

**I. — LA PROPOSITION DE DIRECTIVE
DU CONSEIL ÉTABLISSANT
UN SYSTÈME COMMUN DE TAXE
SUR LES TRANSACTIONS FINANCIÈRES
ET MODIFIANT LA DIRECTIVE 2008/7/CE**

A. Objet

L'établissement d'une taxe sur les transactions financières figure à la une de nombreux débats concernant le cadre financier pluriannuel, les ressources propres de l'UE (Voir par exemple l'échange de vues concernant le cadre financier pluriannuel de l'Union européenne 2013-2020 — ressources propres (DOC 53 1415/002)) et la prise de décision européenne relative à la crise économique et financière et aux dettes des États membres (voir le rapport sur le Sommet européen des chefs d'État ou de gouvernement de la zone euro et des institutions de l'UE du 21 juillet 2011 (DOC 53 1709/001)).

Dans ce contexte, la Commission européenne formule une proposition de directive établissant un système commun de taxe sur les transactions financières (TTF) compatible avec le marché intérieur.

L'objectif est que la directive s'applique à toutes les transactions financières, à condition qu'au moins l'une des parties à la transaction soit établie dans un État membre et qu'un établissement financier établi sur le territoire d'un État membre soit partie à la transaction, que ce soit pour son propre compte ou pour le compte d'un tiers, ou qu'il agisse au nom d'une partie à la transaction.

B. Définition

Aux termes de l'article 2 de la proposition de directive, on entend par "transaction financière", l'une des opérations suivantes:

a) l'achat ou la vente d'un instrument financier avant compensation et règlement, y compris les contrats de

DAMES EN HEREN,

Overeenkomstig artikel 37bis van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft uw commissie dit voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende een gemeenschappelijk stelsel van belasting op financiële transacties en tot wijziging van Richtlijn 2008/7/EG (COM (2011) 594) besproken tijdens haar vergaderingen van 29 en 30 november 2011.

**I. — HET VOORSTEL VOOR EEN RICHTLIJN
VAN DE RAAD BETREFFENDE
EEN GEMEENSCHAPPELIJK STELSEL
VAN BELASTING OP FINANCIËLE TRANSACTIES
EN TOT WIJZIGING VAN RICHTLIJN 2008/7/EG**

A. Doelstelling

Het invoeren van een belasting op financiële transacties staat centraal in veel debatten met betrekking tot het Meerjarig Financieel Kader, de eigen middelen van de Europese Unie (zie bijvoorbeeld de gedachtewisseling over het meerjarig financieel kader van de Europese Unie (2013-2020) — Eigen middelen (DOC 53 1415/002)) en de Europese besluitvorming inzake de financiële en economische crisis alsook de schulden van de lidstaten (zie het verslag over de Top van de staatshoofden en regeringsleiders van de eurozone en de EU-Instellingen van 21 juli 2011 (DOC 53 1709/001)).

In deze context formuleert de Europese Commissie een voorstel van richtlijn betreffende een gemeenschappelijk stelsel van belasting op financiële transacties (BFT) dat met de interne markt in overeenstemming is.

De bedoeling is dat de richtlijn van toepassing is op alle financiële transacties, op voorwaarde dat ten minste één partij bij de transactie in een lidstaat is gevestigd en dat een op het grondgebied van een lidstaat gevestigde financiële instelling partij is bij de transactie, welke instelling voor eigen rekening of voor rekening van een derde handelt dan wel in naam van een partij bij de transactie.

B. Definitie

Volgens artikel 2 van het voorstel van richtlijn wordt met de term "financiële transactie" een van volgende verrichtingen bedoeld:

a) de aankoop en verkoop van een financieel instrument vóór verrekening (netting) en afwikkeling,

prise ou de mise en pension, ainsi que les contrats de prêt ou d'emprunt de titres;

b) le transfert, entre entités d'un même groupe, du droit de disposer d'un instrument financier en tant que propriétaire, ou toute opération équivalente ayant pour effet le transfert du risque associé à l'instrument financier, dans les cas autres que ceux visés au point a);

c) la conclusion ou la modification de contrats dérivés.

C. Aperçu de quelques caractéristiques de la TTF

On trouvera ci-dessous un extrait de l'évaluation d'incidence figurant dans la proposition.

Les éléments suivants sont pris en compte en vue de réduire les effets économiques négatifs de la taxe, les éventuelles stratégies d'évasion et la délocalisation:

— un champ d'application large, qui couvre une vaste palette de produits, de transactions, de types d'échanges et d'acteurs financiers, ainsi que les transactions effectuées au sein d'un même groupe financier;

— le recours au principe de la résidence, c'est-à-dire la taxation dans l'État membre d'établissement des acteurs financiers, indépendamment du lieu où sont effectuées les transactions. La directive prévoit également la taxation dans l'UE lorsqu'un établissement financier non établi dans l'Union participe à une transaction financière avec une partie établie dans l'Union et dans le cas où une de ses succursales dans l'UE participe à une transaction financière;

— la fixation de taux à un niveau approprié pour réduire au minimum les effets éventuels sur le coût du capital destinés à des fins autres que l'investissement financier;

— l'exclusion du champ d'application de la TTF des transactions effectuées sur les marchés primaires, tant pour les valeurs mobilières (actions, obligations) — afin de ne pas compromettre la levée de capitaux par les pouvoirs publics et les entreprises — que pour les devises. NB: cette exclusion des marchés primaires est une pratique ancienne dans les politiques de l'UE, et elle est consacrée dans la directive 2008/7/CE (Directive 2008/7/CE du Conseil du 12 février 2008 concernant les impôts indirects frappant les rassemblements de capitaux);

inclusief retrocessie- en omgekeerde retrocessieovereenkomsten en overeenkomsten inzake verstrekte en opgenomen effectenleningen;

b) de overdracht tussen entiteiten van een groep van het recht te beschikken over een financieel instrument als eigenaar en gelijkwaardige verrichtingen waarbij sprake is van overdracht van het met het financiële instrument gepaard gaande risico, in gevallen die niet onder a) vallen;

c) het sluiten of wijzigen van derivatenovereenkomsten.

C. Overzicht van enkele kenmerken van de BFT

Hierna volgt een uittreksel van de effectbeoordeling die in het voorstel opgenomen wordt.

Met volgende elementen wordt ervoor gezorgd om negatieve economische gevolgen, mogelijke ontwijkstrategieën en risico's van verplaatsing te reduceren:

— een ruime definitie van het toepassingsgebied van de belasting met betrekking tot producten, transacties, soorten handel, financiële actoren en transacties die worden uitgevoerd binnen een financieel concern;

— de toepassing van het woonplaatsbeginsel: de belasting wordt geheven in de lidstaat waar de financiële actoren gevestigd zijn, onafhankelijk van de plaats waar de transactie plaatsvindt. De richtlijn voorziet ook in belastingheffing in de EU in het geval waarin een financiële instelling van buiten de EU betrokken is bij een financiële transactie met een partij in de EU, en in het geval waarin een van de bijkantoren van een dergelijke instelling in de EU betrokken is bij een financiële transactie;

— de vaststelling van belastingtarieven op een passend niveau, teneinde mogelijke gevolgen voor de kosten van kapitaal voor niet-financiële beleggingsdoel-einden zoveel mogelijk te beperken;

— de uitsluiting van transacties op primaire markten uit het toepassingsgebied van de BFT, zowel voor effecten (aandelen, obligaties) — om het bijeenbrengen van kapitaal door regeringen en bedrijven niet te ondermijnen — als voor valuta's. NB: de uitsluiting van primaire markten sluit aan bij een sinds lang toegepaste Europese beleidspraktijk die eveneens is vastgelegd in Richtlijn 2008/7/EG (Richtlijn 2008/7/EG van de Raad van 12 februari 2008 betreffende de indirecte belastingen op het bijeenbrengen van kapitaal);

— l'exemption des activités de prêt et d'emprunt des ménages, des entreprises et des établissements financiers, ainsi que des autres activités financières quotidiennes, comme les prêts hypothécaires et les opérations de paiement;

— l'exclusion du champ d'application des transactions financières effectuées, par exemple, avec la Banque centrale européenne (BCE) et les banques centrales nationales, afin que la directive n'ait pas d'incidence sur les possibilités de refinancement des établissements nationaux ou sur les instruments de la politique monétaire.

D. Subsidiarité et proportionnalité

La Commission européenne fournit une ample justification à l'appui de l'instauration de la mesure au niveau de l'UE. Son analyse se base sur la nécessité d'adopter une approche commune (définition uniforme et harmonisation des concepts dans les États membres), et de coordonner la mise en œuvre de la taxe au niveau de l'Union afin de prévenir les distorsions dans le marché unique. À cet effet, il est souligné que la proposition:

— se concentre sur l'établissement d'une structure commune pour la taxe et de conditions communes d'exigibilité;

— laisse une marge de manœuvre suffisante aux États membres concernant la fixation des taux au-delà d'un minimum et l'établissement des obligations en matière de comptabilité et de fourniture d'informations, ainsi que sur le plan de la prévention de la fraude, de l'évasion et des abus.

La proposition fait l'objet d'un examen de subsidiarité au sein de plusieurs parlements nationaux.

II. — DISCUSSION

A. Exposé introductif du vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

M. Didier Reynders, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles, explique que le gouvernement belge a déjà soulevé la question de l'instauration d'une taxe sur les transactions financières lors de différents forums, tant au niveau de l'Union européenne, du Fonds monétaire international que du G20.

— de vrijstelling van de leningactiviteiten van particuliere huishoudens, ondernemingen of financiële instellingen en andere courante financiële activiteiten, zoals hypotheekleningen of betalingstransacties;

— de uitsluiting van financiële transacties met bijvoorbeeld de Europese Centrale Bank (ECB) en de nationale centrale banken van het toepassingsgebied van de BFT, opdat de richtlijn geen invloed zou hebben op de herfinancieringsmogelijkheden van financiële instellingen of de instrumenten van het monetair beleid.

D. Subsidiariteit en evenredigheid

De Europese Commissie geeft een omstandige verantwoording voor het invoeren van de maatregel op het niveau van de Unie. Haar analyse steunt op het belang van een gemeenschappelijke aanpak (eenvormige definitie en harmonisatie van de concepten in de lidstaten) en de coördinatie van de tenuitvoerlegging op EU-niveau om verstoringen in de interne markt te voorkomen. In deze zin wordt benadrukt dat het voorstel:

— gericht is op het opzetten van een gemeenschappelijke structuur van de belasting en gemeenschappelijke bepalingen inzake verschuldigheid;

— de lidstaten zo voldoende speelruimte laat met diverse elementen, zoals het bepalen van de belastingtarieven boven het minimum en het vastleggen van verslagleggings- en rapportageverplichtingen, het voorkomen van belastingontduiking, belastingontwijking en -misbruik.

Het voorstel maakt het voorwerp uit van een subsidiariteitstoets in een aantal nationale parlementen.

II. — BESPREKING

A. Inleidende uiteenzetting van de vice-eerste-minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen

De heer Didier Reynders, vice-eersteminister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen, legt uit dat de Belgische regering de invoering van een belasting op financiële transacties reeds op verschillende fora heeft aangekaart zowel op het niveau van de Europese Unie, het Internationaal Monetair Fonds als de G20.

La Belgique a d'ailleurs déjà fait un premier pas vers l'instauration d'une taxe sur les transactions financières en adoptant la loi du 19 novembre 2004 instaurant une taxe sur les opérations de change de devises, de billets de banque et de monnaies (*Moniteur belge* du 24 décembre 2004) qui instaure une taxe sur les opérations de change de devises, de billets de banque et de monnaies. Cette loi ne pourra cependant entrer en vigueur que pour autant que tous les États membres de l'Union économique et monétaire européenne aient prévu une telle taxe dans leur législation ou qu'une directive ou un règlement européen ait été adopté (voir article 13, alinéa 3).

Le scénario idéal serait qu'une taxe sur les transactions financières puisse être instaurée au niveau mondial. Si cela s'avère impossible, le gouvernement tentera de faire instaurer la taxe au niveau de l'Union européenne. Si cela s'avérait également irréalisable, cette taxe pourrait également être instaurée au niveau de la zone euro. Dans ce cas, selon le ministre, il faudra cependant réduire le taux. Sinon, les transactions financières risquent de se déplacer vers des pays extérieurs à la zone euro.

Lors de l'instauration d'une telle taxe, il convient de répondre à trois questions:

— Quelles sont les caractéristiques techniques (l'assiette, le taux et le champ d'application *ratione loci*) de la taxe?

— Quelle doit être la destination des recettes provenant de cette taxe? La Commission européenne estime que les recettes doivent être consacrées au financement de l'Union européenne. D'autres estiment que les recettes doivent aller aux États membres nationaux, être consacrées à la lutte contre le réchauffement climatique ou à la coopération au développement.

— Qu'advient-il des contributions nationales des États membres? Le ministre souligne qu'au sein du Conseil Ecofin, une majorité des États membres est favorable à une diminution des contributions nationales des États membres si la taxe prenait la forme d'une taxe européenne. La taxe ne peut donc donner lieu à une augmentation de la pression fiscale.

Enfin, le ministre plaide pour que l'on instaure d'abord la taxe sur les transactions financières dans les pays de la zone euro. Cette option semble la plus réalisable, car plusieurs États membres de l'UE qui ne font pas partie de la zone euro sont opposés à ce type de taxe.

België heeft trouwens al de eerste stap gezet naar een dergelijke belasting op financiële transacties met de wet van 19 november 2004 tot invoering van een heffing op omwisseling van deviezen, bankbiljetten en munten (*B.S.* 24 december 2004) die een heffing invoert op omwisseling van deviezen, bankbiljetten en munten. Deze wet kan echter maar in werking treden als alle lidstaten van de Europese en Monetaire Unie een dergelijke belasting in hun wetgeving hebben opgenomen of een Europese richtlijn of verordening tot stand is gekomen (zie artikel 13, 3^e lid).

Het ideale scenario is dat een belasting op financiële transacties op wereldwijd niveau zou kunnen worden ingevoerd. Als dat niet mogelijk is, zal de regering ernaar streven om de belasting in te voeren op niveau van de Europese Unie. Indien ook dat niet haalbaar blijkt, kan deze belasting ook worden ingevoerd op het niveau van de eurozone. Als de belasting op het niveau van de eurozone wordt ingevoerd, zal het tarief volgens de minister wel dienen te worden verlaagd. Anders dreigen de financiële transacties zich te verplaatsen naar landen buiten de eurozone.

Bij de invoering van dergelijk belasting dienen er drie vragen te worden beantwoord:

— Welke zijn de technische kenmerken (de grondslag, het tarief en het toepassingsgebied *ratione loci*) van de belasting?

— Wat moet de bestemming zijn van de ontvangsten die voortvloeien uit deze belasting? De Europese Commissie zelf is van mening dat de opbrengst dient te gaan naar de financiering van de Europese Unie. Anderen zijn van mening dat de opbrengst moet gaan naar de nationale lidstaten, naar de strijd tegen de klimaatopwarming of naar ontwikkelingssamenwerking.

— Wat zal er gebeuren met de nationale bijdragen van de lidstaten? De minister wijst erop dat er binnen de Raad Ecofin een meerderheid van de lidstaten voorstander is van een vermindering van de nationale bijdragen van de lidstaten in het geval de belasting de vorm zou aannemen van een Europese belasting. De belasting mag dus niet leiden tot een verhoging van de belastingdruk.

Ten slotte pleit de minister ervoor om de belasting op financiële transacties eerst in te voeren in de landen van de eurozone. Dit lijkt de meest haalbare optie omdat een aantal EU-lidstaten die geen deel uitmaken van de eurozone gekant zijn tegen dergelijke belasting.

B. Interventions des membres

Mme Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!), présidente, estime à l'instar du vice-premier ministre que de nombreuses questions se posent encore au sujet de la nouvelle taxe, plus précisément en ce qui concerne l'affectation du produit, les taux pratiqués et la façon dont les impôts nationaux existants seront intégrés dans l'ensemble européen.

Dans quelle mesure les États membres auront-ils encore la liberté d'établir des impôts propres ou de pratiquer un taux plus élevé que ce que propose la Commission? De plus, la proposition de la Commission européenne n'évoque pas explicitement la réduction correspondante de la contribution des États membres aux moyens de l'Union européenne. Mme Gerkens formule à cet égard la proposition d'avis suivante:

“La proposition de directive COM (2011) 594 vise à introduire une taxe sur les transactions financières (TTF) dont le champ d'application est très large. En soi ceci est un objectif louable, dans la mesure où l'harmonisation de cette manière permet les effets d'évitement de la taxe qui sont importants.”

Toutefois, certains États membres ont déjà une taxe qui s'applique à effet proche ou identique. En Belgique, il existe une taxe sur les opérations de bourse. Cette taxe vise les mêmes opérations que celle que l'Europe souhaite introduire. Compte tenu de l'objectif d'harmonisation de la proposition, les États membres ne pourront plus maintenir ni introduire de taxes sur les transactions financières autres que la TTF proposée.

Compte tenu de la volonté de l'Europe de s'attribuer une partie de la recette de cette taxe, cela pourrait se traduire par une perte de recettes pour notre pays. Or, la Commission européenne est également la gardienne du respect des contraintes budgétaires européennes.

La question du taux est également cruciale. Le taux maximum actuellement applicable en Belgique est de 0,5 %. Si le taux de la TTF est inférieur, cela signifie une réduction d'impôt pour les acheteurs de ce type d'instruments financiers. L'harmonisation ne peut donc s'opérer que vers le haut, compte tenu de l'interdiction qui serait faite aux États membres de maintenir une taxe analogue. Dans le cas contraire, le principe de proportionnalité ne serait pas respecté.”

À l'attention de la commission, M. Dirk Van der Maelen (sp.a) rappelle l'approbation de la loi du 19 novembre 2004, la version belge de la taxe dite tobin. La loi du 19 novembre 2004 a bénéficié d'un large soutien

B. Betogen van de leden

Mevrouw Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!), voorzitter, vindt net als de vice-eersteminister dat nog heel wat vragen over de nieuwe belasting beantwoord moeten worden, met name over het gebruik van de opbrengst, de gehanteerde tarieven en hoe de bestaande nationale belastingen in het Europese geheel ingepast zullen worden.

Welke vrijheid zal de lidstaten nog resten om eigen belastingen op te leggen of om een hoger tarief te hanteren dan hetgeen de Commissie voorstelt? Bovendien spreekt het voorstel van de Europese Commissie niet expliciet over een overeenkomstige lagere bijdrage van de lidstaten in de middelen van de Europese Unie. Mevrouw Gerkens formuleert daarop het volgende voorstel voor een advies:

“Het voorstel voor een richtlijn COM (2011) 594 beoogt de invoering van een belasting op financiële transacties (BFT), waarvan de werkingssfeer zeer ruim is. Op zich is dit een prijzenswaardig streven, aangezien door de harmonisatie verstrekkende effecten kunnen optreden ingevolge de ontwijking van die belasting.”

Sommige lidstaten beschikken echter al over een belasting, die met een vergelijkbaar of identiek effect wordt toegepast. In België bestaat er een belasting op beurstransacties. Deze belasting geldt voor dezelfde verrichtingen als de belasting die Europa wil invoeren. Aangezien het voorstel tot een harmonisatie beoogt te komen, zullen de lidstaten niet langer andere belastingen dan de voorgestelde BFT kunnen handhaven of instellen.

Aangezien de EU zich een deel van de ontvangsten uit die belasting wil toe-eigenen, zou dit voor ons land in een ontvangstenverlies kunnen resulteren. De Europese Commissie ziet evenwel ook toe op de inachtneming van de EU-begrotingsbeperkingen.

Ook de percentagekwestie is van cruciaal belang. Het momenteel in België toepasselijke maximumpercentage bedraagt 0,5 %. Als het BFT-percentage lager ligt, betekent dat een belastingvermindering voor de kopers van dergelijke financiële instrumenten. Een harmonisatie is dus alleen mogelijk door een afronding naar boven; het zou de lidstaten immers worden verboden een gelijksoortige belasting te handhaven. Zo niet zou het evenredigheidsbeginsel worden geschonden.”

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) herinnert de commissie aan de goedkeuring van de wet van 19 november 2004, de zogenaamde Belgische tobinbelasting. De wet van 19 november 2004 kreeg een brede parlementaire

de la part du parlement. Le principe de la proposition de la Commission européenne visant à instaurer une taxe sur les transactions financières ne peut donc guère soulever de discussions.

L'attitude adoptée à l'égard d'une telle taxe a profondément évolué depuis le début du siècle. Initialement, le vice-premier ministre y était opposé. De même, des institutions telles que le FMI et la Commission européenne se sont longtemps opposées à une éventuelle taxe tobin. Depuis la crise financière de 2008, la foi dans la liberté absolue de la circulation des capitaux vacille. M. Van der Maelen ne voit pas d'objection à la proposition de la Commission européenne en matière de proportionnalité et de subsidiarité. M. Van der Maelen présente la proposition d'avis suivante:

“Eu égard au rôle joué par le secteur financier dans le déclenchement de la crise financière et économique, qui a frappé durement nos économies réelles et les finances publiques ces dernières années, et dont les effets seront perceptibles bien des années encore, il est largement admis, en Europe, que le secteur financier doit apporter une contribution plus équitable que ce qu'il a fait jusqu'à présent. À cet égard, plusieurs États membres de l'Union ont déjà pris des mesures divergentes.

La proposition de directive COM (2011) 594 vise à définir en la matière une approche européenne commune compatible avec le marché intérieur. La proposition vise:

— à éviter la fragmentation du marché intérieur des services financiers, compte tenu du nombre croissant de mesures fiscales non coordonnées mises en place par les États membres;

— à faire en sorte que les établissements financiers participent de manière équitable au coût de la récente crise et de garantir une égalité de traitement fiscal par rapport aux autres secteurs;

— à mettre en place les mesures appropriées pour décourager les transactions qui n'améliorent pas l'efficacité des marchés financiers, en complétant ainsi les mesures réglementaires destinées à éviter de nouvelles crises.

Étant donné la mobilité particulièrement élevée de la plupart des transactions pouvant être soumises à une taxe, il importe d'éviter de possibles perturbations résultant de mesures fiscales unilatérales des États membres. Seule une intervention au niveau multilatéral peut dès lors éviter le morcellement des marchés

steun. Er kan dus weinig discussie zijn over het principe van het voorstel van de Europese Commissie om een belasting op financiële transacties in te voeren.

De houding tegenover een dergelijke belasting is sinds het begin van deze eeuw grondig gewijzigd. De vice-eersteminister was initieel een tegenstander. Ook instellingen zoals het IMF en de Europese Commissie hebben zich lange tijd verzet tegen een eventuele tobin-belasting. Sinds de financiële crisis van 2008 wankelt het geloof in het absolute vrije verkeer van kapitaal. De heer Van der Maelen ziet geen probleem met het voorstel van de Europese Commissie inzake evenredigheid en subsidiariteit. De heer Van der Maelen dient het volgende voorstel voor een advies in:

“Gezien de rol van de financiële sector in de totstandkoming van de financiële en economische crisis die onze reële economieën en de openbare financiën de voorbije jaren hard heeft getroffen en waarvan de gevolgen nog vele jaren voelbaar zullen blijven, bestaat er een brede consensus in Europa dat de financiële sector een billijkere bijdrage moet leveren dan tot nu het geval is geweest. In dat opzicht hebben verschillende EU-lidstaten reeds uiteenlopende maatregelen getroffen.

Het voorstel voor een richtlijn COM (2011) 594 beoogt om op dit gebied met een gemeenschappelijke Europese benadering te komen die in overeenstemming is met de interne markt. Het voorstel beoogt:

— versnippering van de interne markt voor financiële diensten te voorkomen, in het licht van het toenemende aantal ongecoördineerde belastingmaatregelen dat door de lidstaten wordt getroffen;

— ervoor te zorgen dat financiële instellingen een billijke bijdrage leveren aan de kosten die de huidige crisis met zich meebrengt en om eerlijke mededingingsvoorwaarden te creëren in fiscaal opzicht in vergelijking met andere sectoren;

— passende maatregelen te nemen om transacties die de efficiëntie van de financiële markten niet ten goede komen, te ontraden en zo de regelgevingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen van crises in de toekomst, aan te vullen.

Gezien de bijzonder hoge mobiliteit van de meeste transacties die aan een belasting onderworpen kunnen worden, is het belangrijk om mogelijke verstoringen als gevolg van eenzijdige belastingmaatregelen van de lidstaten te vermijden. Alleen een optreden op multilateraal niveau kan derhalve de versnippering van de financiële

financiers par-delà les activités et les frontières et garantir l'égalité de traitement des institutions financières au sein de l'UE, et, par conséquent, le bon fonctionnement du marché interne.

D'ailleurs, la Belgique connaît déjà une taxe sur les opérations de bourse. Une liste de produits a été élaborée avec les taux correspondants à appliquer, ceux-ci allant de 0,07 % à 0,5 %. Il existe énormément d'exceptions à cette taxe. La base imposable est dès lors limitée. La proposition de directive COM (2011) 594 prévoit des taux de 0,1 % et de 0,01 %, mais prévoit également une assiette beaucoup plus large. L'élargissement considérable de la base imposable donnera lieu à une augmentation des recettes totales. Une partie des recettes sera utilisée comme source de ressources propres pour l'UE, qui réduira partiellement les contributions nationales.

La Commission des Finances et du Budget de la Chambre estime que la proposition respecte les principes de subsidiarité et de proportionnalité."

Mme Christiane Vienne (PS) peut se rallier à la proposition de M. Van der Maelen. L'intervenante et son groupe estiment également que la proposition de la Commission européenne ne constitue pas un problème en termes de proportionnalité et de subsidiarité. La proposition d'un avis, telle que formulée par la présidente, ne répond pas aux questions sur la proportionnalité et la subsidiarité.

En ce qui concerne l'article 8 de la proposition de directive ("Application, structure et niveau des taux"), Mme Vienne n'est pas favorable à des taux qui puissent varier par État membre. Il convient d'éviter une concurrence malsaine entre les États membres de l'Union européenne. Dès lors que cela devrait être la première taxe européenne, il s'indique d'appliquer un taux uniforme.

Mme Vienne propose également de porter les taux de l'article 8 à 0,5 % et 0,05 %. Ces mêmes montants sont utilisés dans la proposition de loi instaurant une taxe sur les transactions financières spéculatives (DOC 53 1632/001) déposée par Mme Vienne et M. Dirk Van der Maelen et consorts. La Belgique dispose d'ores et déjà d'une taxe sur les opérations de bourse, dont les taux sont plus élevés. Cela n'a pas entraîné de fuite des capitaux. Une taxe européenne caractérisée par des taux plus bas mais une base imposable plus large n'entraînera pas non plus une fuite des capitaux.

M. Bernard Clerfayt, secrétaire d'État à la Modernisation du service public fédéral Finances, à la Fiscalité environnementale et à la Lutte contre la fraude fiscale,

markten over activiteiten en grenzen heen voorkomen en de gelijke behandeling van financiële instellingen in de EU, en bijgevolg de goede werking van de interne markt, garanderen.

Overigens worden beurstransacties in België al belast. Er bestaat een lijst met de overeenkomstige aanslagvoeten, van 0,07 % tot 0,5 %, die op de verschillende producten van toepassing zijn. Op die belasting bestaan heel wat uitzonderingen. De heffingsgrondslag is dan ook beperkt. Het voorstel voor een richtlijn COM (2011) 594 voorziet in tarieven van 0,1 % en 0,01 % maar voorziet ook in een veel bredere grondslag. Door de aanzienlijke uitbreiding van de heffingsgrondslag zullen de totale ontvangsten stijgen. Een deel van de opbrengst wordt gebruikt als een bron van eigen middelen voor de EU, die de nationale bijdragen deels zal verlagen.

De Kamercommissie voor de Financiën en de Begroting is van oordeel dat het voorstel het subsidiariteitsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel respecteert."

Mevrouw Christiane Vienne (PS) kan zich vinden in het voorstel van de heer Van der Maelen. De spreker en haar fractie vinden eveneens dat het voorstel van de Europese Commissie geen probleem betekent voor de evenredigheid en de subsidiariteit. Het voorstel voor een advies, zoals geformuleerd door de voorzitter, antwoordt niet op de vragen over de evenredigheid en de subsidiariteit.

Met betrekking tot het artikel 8 van het voorstel van richtlijn ("toepassing, structuur en hoogte van de tarieven"), is mevrouw Vienne niet gewonnen voor tarieven die kunnen verschillen per lidstaat. Een ongezonde concurrentie tussen de lidstaten van de Europese Unie dient vermeden te worden. Dit zou de eerste Europese belasting vormen. Een uniform tarief is daarom meer aangewezen.

Mevrouw Vienne stelt ook voor de tarieven uit het artikel 8 op te trekken tot 0,5 % en 0,05 %. Dezelfde bedragen worden gehanteerd in het wetsvoorstel tot instelling van een belasting op speculatieve financiële transacties (DOC 53 1632/001) ingediend door mevrouw Christiane Vienne en de heer Dirk Van der Maelen c.s. België beschikt nu al over een belasting op de beursverrichtingen met hogere tarieven. Dit heeft niet geleid tot een kapitaalvlucht. Een Europese belasting met lagere tarieven maar een bredere belastingbasis zal evenmin tot een vlucht van kapitaal leiden.

De heer Bernard Clerfayt, staatssecretaris voor de Modernisering van de Federale Overheidsdienst Financiën, de Milieufiscaliteit en de Bestrijding van de fiscale

adjoint au ministre des Finances, met en doute l'affirmation de Mme Vienne selon laquelle la Belgique n'a pas dû faire face à une fuite des capitaux. Les mesures fiscales belges ont, dans le passé, bel et bien entraîné des transferts de capitaux vers l'étranger, vers le Grand-Duché de Luxembourg en particulier.

Mme Christiane Vienne (PS) indique que l'instauration d'une taxe européenne en lieu et place de l'actuelle taxe sur les opérations de bourse ne peut en aucun cas donner lieu à une diminution des revenus de l'État belge.

L'intervenante renvoie enfin à la proposition de loi instaurant une taxe sur les transactions financières spéculatives (DOC 53 1632/001) qui, en ce qui concerne l'affectation du produit d'une telle taxe, propose la clef de répartition suivante: 50 % pour le budget national, 25 % pour l'Union européenne et les 25 % restants à affecter à la coopération au développement.

M. Hagen Goyvaerts (VB) voit surtout dans la proposition de la Commission européenne le moyen de trouver des ressources propres pour les institutions européennes. Les taux mentionnés dans la proposition de directive sont modérés, mais rien ne garantit qu'il en restera ainsi à l'avenir. Même avec la proposition actuelle, la Commission table déjà une rentrée d'environ 57 milliards d'euros. L'intervenant indique par ailleurs que la Belgique est depuis déjà des décennies un contributeur net à l'Union européenne.

M. Goyvaerts se demande en outre si une taxe de ce genre est applicable, même dans le seul cadre européen, alors qu'un pays doté d'un secteur financier important comme le Royaume-Uni a déjà fait savoir qu'il ne voulait pas entendre parler d'une taxe sur les opérations financières. Les États-Unis ne sont pas davantage favorables à une telle taxe.

L'intervenant ajoute qu'il n'est pas convaincu que l'instauration d'une taxe sur les opérations financières permettra de remédier aux excès du secteur financier.

M. Goyvaerts ne souscrit pas à la proposition d'avis de Mme Gerken, en particulier lorsque son texte plaide en faveur d'un taux européen de 0,5 %, afin d'arriver à une harmonisation européenne "vers le haut".

Mme Veerle Wouters (N-VA) partage le point de vue du vice-premier ministre selon lequel une taxe mondiale constituerait la solution optimale. À l'échelle européenne, la taxe doit, selon l'intervenante, s'appliquer

fraude, toegevoegd aan de minister van Financiën, twijfelt aan de bewering van mevrouw Vienne dat België niet geconfronteerd geweest is met een kapitaalvlucht. Belgische fiscale maatregelen hebben in het verleden wel degelijk geleid tot een transfer van kapitaal naar het buitenland, het Groothertogdom Luxemburg in het bijzonder.

Mevrouw Christiane Vienne (PS) wijst er op dat de invoering van een Europese belasting in plaats van de bestaande belasting op de beursverrichtingen in geen geval aanleiding mag geven tot een daling van de inkomsten voor de Belgische overheid.

De spreekster verwijst ten slotte naar het wetsvoorstel tot instelling van een belasting op speculatieve financiële transacties (DOC 53 1632/001), waarin met betrekking tot het gebruik van de opbrengst van een dergelijke belasting de volgende verdeelsleutel wordt voorgesteld: 50 % voor de nationale begroting, 25 % voor de Europese Unie en de resterende 25 % te besteden aan ontwikkelingssamenwerking.

De heer Hagen Goyvaerts (VB) ziet in het voorstel van de Europese Commissie vooral een zoektocht naar eigen middelen voor de Europese instellingen. De tarieven in het voorstel van richtlijn zijn bescheiden, maar niets garandeert dat dit in de toekomst zo zou blijven. Zelfs met het huidige voorstel wordt al gehoopt op een opbrengst van ongeveer 57 miljard euro. De spreker wijst er ook nog op dat België al decennia een nettobetaler is aan de Europese Unie.

De heer Goyvaerts stelt bovendien de vraag of een dergelijke belasting werkbaar kan zijn, zelfs binnen het loutere Europese kader, als een land met een omvangrijke financiële sector zoals het Verenigd Koninkrijk al heeft gezegd niet te willen weten van een belasting op financiële transacties. De Verenigde Staten zijn evenmin voorstander van een dergelijke belasting.

De spreker zegt niet overtuigd te zijn dat een dergelijke belasting op financiële transacties de uitwassen van de financiële sector kan remediëren.

De heer Goyvaerts gaat niet akkoord met het voorstel voor een advies van mevrouw Gerken, in het bijzonder wanneer de tekst van mevrouw Gerken pleit voor een Europees tarief van 0,5 %, teneinde te komen tot een Europese harmonisatie "naar boven".

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) gaat akkoord met de positie van de vice-eerste minister dat een wereldwijde belasting de optimale uitkomst zou zijn. Op Europese schaal moet de belasting volgens de spreekster voor de

à l'ensemble de l'Union européenne et ne pas rester limitée aux 17 pays de la zone euro.

En Belgique, une taxe sur les opérations de bourse est prélevée. Cette taxe est basée sur des taux différenciés et est assortie d'un montant maximum par transaction. La proposition de la Commission européenne ne peut en aucun cas générer un handicap concurrentiel pour le secteur financier par rapport à des pays comme la Suisse, avec pour conséquence une possible délocalisation du *trading* financier. Cette préoccupation a déjà aussi été évoquée dans le cadre de l'avis de subsidiarité formulé par la commission des Finances et du Budget concernant une assiette commune consolidée pour l'impôt sur les sociétés (ACCIS) (DOC 53 1507/001).

Mme Wouters et son groupe ne sont pas favorables à des taxes propres pour l'Union européenne. Actuellement, les États membres de l'Union ont encore la possibilité d'évaluer périodiquement l'utilisation des ressources de l'Union. Si l'Union européenne a des taxes propres, ce ne sera plus possible. Une perception par les États membres, qui continuent à décider souverainement des ressources de l'Union, semble être une meilleure option aux yeux de Mme Wouters. L'intervenante dépose une proposition d'avis, qui peut être ajoutée au texte de M. Van der Maelen:

“Une minorité des membres estime cependant que la proposition de directive ne satisfait pas au principe de subsidiarité dans la mesure où il est prévu qu'une part des revenus de la taxe harmonisée sur les transactions financières est affectée à l'Union européenne en tant que ressources propres.”

M. Philippe Goffin (MR) estime qu'il n'y a pas de problème en ce qui concerne la proportionnalité et la subsidiarité dans la proposition de directive. En ce qui concerne l'utilisation du produit de la taxe européenne sur les transactions financières, l'intervenant demande comment il est possible de garantir qu'un produit pour l'Union européenne soit compensé par une contribution moins importante des États membres aux moyens de l'Union.

M. Hendrik Bogaert (CD&V) approuve les principes généraux de la proposition de la Commission européenne. L'objectif ne peut toutefois pas être que la pression fiscale augmente en Belgique à la suite de l'adoption de cette taxe européenne.

La Chambre des représentants doit demander explicitement dans son avis que le produit de la taxe soit intégralement compensé par une contribution moins importante des États membres aux moyens de l'Union européenne.

volledige Europese Unie gelden en niet beperkt blijven tot de 17 landen van de eurozone.

In België wordt een belasting op beursverrichtingen geheven. Deze belasting hanteert gedifferentieerde tarieven en kent bovendien een maximumbedrag per transactie. Het voorstel van de Europese Commissie mag in geen geval leiden tot een concurrentienadeel voor de financiële sector ten opzichte van een land zoals Zwitserland, met de mogelijke delocalisatie van financiële trading als gevolg. Deze bekommernis is ook al aan bod gekomen bij het eerdere subsidiariteitsadvies van de commissie voor de Financiën en de Begroting over de gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCTB) (DOC 53 1507/001).

Mevrouw Wouters en haar fractie zijn niet gewonnen voor eigen belastingen voor de Europese Unie. Nu hebben de lidstaten van de Unie nog de mogelijkheid om het gebruik van de middelen van de Unie periodiek te evalueren. Met eigen belastingen voor de Europese Unie zal dit niet langer mogelijk zijn. Een inning door de lidstaten, die soeverein blijven beslissen over de middelen van de Unie, lijkt mevrouw Wouters een betere optie. De spreekster dient een voorstel voor een advies in, dat kan toegevoegd worden aan de tekst van de heer Van der Maelen:

“Een minderheid van de leden is echter van mening dat het voorstel voor een richtlijn niet voldoet aan het subsidiariteitsbeginsel, in de mate dat een deel van de geharmoniseerde belasting op financiële transacties als eigen middelen aan de Europese Unie wordt toegewezen.”

De heer Philippe Goffin (MR) ziet met betrekking tot de evenredigheid en de subsidiariteit geen problemen in het voorstel van richtlijn. Met betrekking tot het gebruik van de opbrengst van de Europese belasting op de financiële transacties vraagt de spreker hoe verzekerd kan worden dat een opbrengst voor de Europese Unie gecompenseerd zou worden door een lagere bijdrage van de lidstaten aan de middelen van de Unie.

De heer Hendrik Bogaert (CD&V) is het eens met de algemene principes van het voorstel van de Europese Commissie. Het kan echter niet de bedoeling zijn dat de Belgische belastingdruk zou stijgen als gevolg van deze Europese belasting.

De Kamer van volksvertegenwoordigers moet in zijn advies expliciet vragen dat de opbrengst van de belasting integraal gecompenseerd wordt door een lagere bijdrage van de lidstaten aan de middelen van de Europese Unie.

Comment la Commission européenne parvient-elle à évaluer le produit de la taxe? Dans la proposition de la Commission européenne, la base imposable n'est pas toujours claire. Ainsi, la Commission se baserait sur la valeur notionnelle d'un contrat sur instruments dérivés. Le contenu concret de la taxe aura des conséquences importantes pour le produit qui est encore estimé actuellement à 57 milliards d'euros.

M. Didier Reynders, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles, répond que la proposition de l'Union européenne n'a pas encore été discutée au sein des institutions européennes. Les autres États membres formuleront certainement aussi des remarques au sujet du texte de la Commission européenne. Au stade actuel, il n'est pas encore possible de répondre aux questions qui ont été posées.

La Commission européenne est plutôt favorable à une réglementation européenne uniforme, sans marge supplémentaire pour les États membres. Mais les États membres de l'Union européenne sont clairement partagés sur ce point.

En ce qui concerne l'utilisation des recettes de la taxe, aucune décision n'a encore été prise. La Commission européenne souhaite utiliser les recettes en tant que moyens propres de l'Union européenne. Plusieurs États membres s'y sont déjà opposés. Si les recettes deviennent des moyens européens, il y aura sans doute un consensus en vue d'accorder une compensation aux États membres en diminuant leur contribution nationale.

Mais avant de discuter de l'utilisation des recettes, il faudra parler de la forme de la taxe: la base imposable et le taux.

La compensation éventuelle pour les États membres pourra avoir lieu de différentes manières. On ne pourra pas éviter une certaine marge, étant donné que le produit de la taxe ne peut être évalué au préalable de manière correcte à 100 %.

Les observations de la Chambre des représentants seront de toute façon évoquées dans les discussions ultérieures du Conseil Ecofin et des groupes de travail techniques.

Mme Christiane Vienne (PS) souligne que les recettes de la taxe sur les transactions financières sont difficiles à chiffrer. L'intervenante estime que la taxe européenne doit être une taxe supplémentaire s'ajoutant à des taxes nationales sur les transactions financières qui existent déjà.

Hoe komt de Europese Commissie tot een geschatte opbrengst van de belasting? De belastingbasis in het voorstel van de Europese Commissie is niet steeds duidelijk. Zo zou gewerkt worden met de notionele waarde van een derivatenovereenkomst. De concrete invulling van de belasting zal grote gevolgen hebben voor de opbrengst, die nu nog op 57 miljard euro wordt geschat.

De heer Didier Reynders, vice-eersteminister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen antwoordt dat het voorstel van de Europese Commissie nog niet besproken is in de Europese instellingen. Ook de overige Europese lidstaten zullen ongetwijfeld opmerkingen hebben bij de tekst van de Europese Commissie. Gezien de stand van zaken is het nog niet mogelijk om antwoorden te geven op de vragen die hier worden opgeworpen.

De Europese Commissie is veeleer gewonnen voor een uniforme Europese regelgeving, zonder verdere marge voor de lidstaten. Maar de lidstaten van de Europese Unie zijn duidelijk verdeeld over dit onderwerp.

Met betrekking tot de aanwending van de opbrengst van de belasting is nog geen beslissing genomen. De Europese Commissie is gewonnen om de opbrengst als eigen middelen van de Europese Unie te gebruiken. Meerdere lidstaten hebben zich hiertegen al verzet. Indien het Europese middelen zullen worden, dan zal zich wellicht een consensus vormen om de lidstaten te compenseren door een lagere nationale bijdrage te voorzien voor de lidstaten.

Maar nog vóór de discussie over de aanwending van de opbrengst zal er gesproken moeten worden over de vorm van de belasting: de belastingbasis en het tarief.

De eventuele compensatie voor de lidstaten kan op verscheidene manier gebeuren. Enige marge zal niet vermeden kunnen worden aangezien de opbrengst van de belasting vooraf niet 100 % correct kan begroot worden.

De opmerkingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers zullen in ieder geval aan bod komen in de verdere besprekingen in de Raad Ecofin en de technische werkgroepen.

Mevrouw Christiane Vienne (PS) wijst erop dat de opbrengst van een belasting op financiële transacties moeilijk becijferbaar is. De spreekster is van mening dat de Europese belasting een bijkomende belasting moet zijn naast reeds bestaande nationale belastingen op financiële transacties.

Mme Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) se rallie aux propos de Mme Vienne. La taxe boursière belge continuera-t-elle à exister si une taxe sur les transactions financières est instaurée au niveau européen?

Le ministre répond que la Commission européenne entend harmoniser les taxes similaires qui existent déjà au sein des États membres de l'UE. Au cours du débat qui sera mené, les États membres pourront demander l'autorisation de continuer à lever eux-mêmes des taxes. Il faudra donc choisir, ou bien de parvenir à une harmonisation des taxes, ou bien de permettre aux États membres de conserver leurs taxes existantes. Le ministre souligne que les négociateurs gouvernementaux ont décidé d'augmenter la taxe sur les transactions boursières. Cette augmentation générerait des recettes d'environ 50 millions d'euros pour le Trésor belge.

Si l'on décide d'utiliser le produit de la taxe en tant que source de moyens propres de l'Union européenne, il faudra que les contributions nationales des États membres soient diminuées. Il serait injuste que le budget de l'Union européenne augmente à un moment où tous les États membres de l'UE doivent faire d'importantes économies.

Mme Christiane Vienne (PS) se rallie à la thèse du ministre selon laquelle il faudrait compenser l'affectation du produit de la taxe à l'Union européenne par une réduction des contributions nationales.

Le ministre souligne que les décisions en matière de fiscalité sont prises à l'unanimité au niveau européen. Certains États membres seront favorables à la coexistence d'une taxe européenne et de taxes nationales, d'autres pas. Il faudra rechercher un compromis. Il importe que la commission adopte un point de vue en la matière.

M. Hagen Goyvaerts (VB) fait remarquer qu'il n'est tout de même pas indiqué qu'une même transaction soit taxée deux fois, une fois au niveau européen et une seconde fois au niveau national. Dans ce cas, il semble qu'à son avis, le principe de proportionnalité serait tout de même violé.

M. Dirk Van der Maelen (sp.a) constate que la majorité de la commission estime que la proposition de directive respecte le principe de subsidiarité et le principe de proportionnalité. Les préoccupations portant sur les contributions nationales et les taxes nationales existantes peuvent être insérées dans l'avis.

Mevrouw Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) sluit zich aan bij mevrouw Vienne. Zal de Belgische beursbelasting blijven bestaan als er op Europees niveau een belasting op financiële transacties wordt ingevoerd?

De minister antwoordt dat de Europese Commissie een harmonisatie beoogt van de reeds bestaande gelijkaardige belastingen in de EU-lidstaten. In het debat dat zal worden gevoerd, kunnen de lidstaten vragen om zelf nog belastingen te mogen heffen. Men zal dus de keuze moeten maken om ofwel tot een harmonisatie van de belastingen te komen dan wel de lidstaten toe te laten hun bestaande belastingen te behouden. De minister duidt erop dat de regeringsonderhandelaars hebben beslist om de belasting op beurstransacties te verhogen. Deze verhoging zou een opbrengst voor de Belgische schatkist genereren van ongeveer 50 miljoen euro.

Als beslist wordt om de opbrengst van de belasting aan te wenden als bron van eigen middelen van de Europese Unie, moet er een vermindering komen van de nationale bijdragen van de lidstaten. Het zou niet rechtvaardig zijn dat het budget van de Europese Unie toeneemt op een ogenblik dat alle EU-lidstaten zwaar moeten bezuinigen.

Mevrouw Christiane Vienne (PS) is het eens met de stelling van de minister dat als de opbrengst van de belasting naar de Europese Unie zou gaan, dit moet worden gecompenseerd met een verlaging van de nationale bijdragen.

De minister wijst erop dat de beslissingen inzake fiscaliteit op Europees vlak met unanimiteit worden genomen. Sommige lidstaten zullen voorstander zijn van het naast mekaar bestaan van een Europese belasting en nationale belastingen, andere niet. Er zal naar een compromis moeten worden gezocht. Het is van belang dat de commissie op dit vlak een standpunt inneemt.

De heer Hagen Goyvaerts (VB) merkt op dat het toch niet is aangewezen dat eenzelfde transactie twee maal zou worden belast, namelijk op Europees niveau en ook nog eens op nationaal niveau. In dat geval lijkt het proportionaliteitsbeginsel zijns inziens toch wel geschonden.

De heer Dirk Van der Maelen (sp.a) stelt vast dat de meerderheid van de commissie van oordeel is dat het voorstel van richtlijn het subsidiariteitsbeginsel en het proportionaliteitsbeginsel respecteert. De bekommernissen over de nationale bijdragen en de bestaande nationale belastingen kunnen in het advies worden verwerkt.

Mme Veerle Wouters (N-VA) fait observer que son groupe estime que la proposition de directive respecte le principe de subsidiarité dans la mesure où elle n'instaure pas de nouvelle taxe européenne. Pour ce qui est du principe de proportionnalité, le groupe formule toutefois un certain nombre d'objections. L'intervenante craint que la taxe européenne soit affectée en tant que taxe européenne sans entraîner de réduction des contributions nationales des États membres. Il est préférable que les États membres perçoivent eux-mêmes la taxe sur les transactions financières pour la verser éventuellement à l'Union européenne à titre de dotation. Dans ces conditions, les États membres gardent le contrôle sur les montants versés à l'Union européenne.

M. Hagen Goyvaerts (VB) souligne que, selon son groupe, la proposition de directive ne résiste pas au test de conformité au principe de subsidiarité. La taxe sur les transactions financières doit être instaurée au niveau le plus bas possible, et donc certainement pas au niveau de l'Union européenne. La proposition de directive ne répond pas non plus au principe de proportionnalité, dès lors qu'une taxe européenne sur les transactions ne fera pas baisser les contributions nationales.

Mme Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) présente ensuite une proposition de compromis se fondant sur le texte de M. Van der Maelen tout en répondant aux préoccupations des membres de la commission:

“Eu égard au rôle joué par le secteur financier dans le déclenchement de la crise financière et économique, qui a frappé durement nos économies réelles et les finances publiques ces dernières années, et dont les effets seront perceptibles bien des années encore, il est largement admis, en Europe, que le secteur financier doit apporter une contribution plus équitable que ce qu'il a fait jusqu'à présent. À cet égard, plusieurs États membres de l'Union ont déjà pris des mesures divergentes.

La proposition de directive COM (2011) 594 vise à définir en la matière une approche européenne commune compatible avec le marché intérieur. La proposition vise:

– à éviter la fragmentation du marché intérieur des services financiers, compte tenu du nombre croissant de mesures fiscales non coordonnées mises en place par les États membres;

– à faire en sorte que les établissements financiers participent de manière équitable au coût de la récente

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) merkt op dat de N-VA-fractie van mening is dat het voorstel van richtlijn het subsidiariteitsbeginsel respecteert in de mate dat het geen nieuwe Europese belasting invoert. Wat het proportionaliteitsbeginsel betreft heeft de fractie toch een aantal bedenkingen. De spreekster vreest dat de Europese belasting zal worden aangewend als een Europese belasting zonder dat de nationale bijdragen van de lidstaten zullen dalen. Het verdient de voorkeur dat de lidstaten de belasting op financiële transacties zelf innen en eventueel als dotatie doorstorten naar de Europese Unie. Zo blijven de lidstaten de controle behouden over welke bedragen naar de Europese Unie gaan.

De heer Hagen Goyvaerts (VB) benadrukt dat de VB-fractie van oordeel is dat het voorstel van richtlijn de de toets aan het subsidiariteitsbeginsel niet doorstaat. De belasting op financiële transacties moet op een zo laag mogelijk niveau worden ingevoerd dus zeker niet op niveau van de Europese Unie. Evenmin voldoet het voorstel van richtlijn aan het proportionaliteitsbeginsel aangezien een Europese transactiebelasting de nationale bijdragen niet zal doen dalen.

Mevrouw Muriel Gerkens (Ecolo-Groen!) dient vervolgens volgend compromisvoorstel in dat de tekst van de heer Van der Maelen als basis neemt en dat beantwoordt aan de bekommernissen van de commissieleden:

“Gezien de rol van de financiële sector in de totstandkoming van de financiële en economische crisis die onze reële economieën en de openbare financiën de voorbije jaren hard heeft getroffen en waarvan de gevolgen nog vele jaren voelbaar zullen blijven, bestaat er een brede consensus in Europa dat de financiële sector een billijkere bijdrage moet leveren dan tot nu het geval is geweest. In dat opzicht hebben verschillende EU-lidstaten reeds uiteenlopende maatregelen getroffen.

Het voorstel voor een richtlijn COM (2011) 594 beoogt om op dit gebied met een gemeenschappelijke Europese benadering te komen die in overeenstemming is met de interne markt. Het voorstel beoogt:

– versnippering van de interne markt voor financiële diensten te voorkomen, in het licht van het toenemende aantal ongecoördineerde belastingmaatregelen dat door de lidstaten wordt getroffen;

– ervoor te zorgen dat financiële instellingen een billijke bijdrage leveren aan de kosten die de huidige

crise et de garantir une égalité de traitement fiscal par rapport aux autres secteurs;

— à mettre en place les mesures appropriées pour décourager les transactions qui n'améliorent pas l'efficience des marchés financiers, en complétant ainsi les mesures réglementaires destinées à éviter de nouvelles crises.

Étant donné la mobilité particulièrement élevée de la plupart des transactions pouvant être soumises à une taxe, il importe d'éviter de possibles perturbations résultant de mesures fiscales unilatérales des États membres. Seule une intervention au niveau multilatéral peut dès lors éviter le morcellement des marchés financiers par-delà les activités et les frontières et garantir l'égalité de traitement des institutions financières au sein de l'UE, et, par conséquent, le bon fonctionnement du marché interne.

La commission des Finances et du Budget estime que la proposition de directive respecte les principes de subsidiarité et de proportionnalité.

La commission des Finances et du Budget attire néanmoins l'attention de la Commission européenne sur les éléments suivants:

— au cas où les recettes de cette taxe sur les transactions financières seraient utilisées comme ressource propre de l'Union européenne, il importe de diminuer en tout ou en partie la contribution nationale des États membres au financement de l'Union européenne;

— une taxe sur les transactions financières ne peut avoir pour conséquence de diminuer les recettes des États membres qui avaient institué des taxes nationales sur des transactions financières avant l'adoption de la directive. D'ailleurs, la Belgique connaît déjà une taxe sur les opérations de bourse. Une liste de produits a été élaborée avec les taux correspondants à appliquer, ceux-ci allant de 0,07 % à 0,5 %. Il existe énormément d'exceptions à cette taxe. La base imposable est dès lors limitée. La proposition de directive COM (2011) 594 prévoit des taux de 0,1 % et de 0,01 %, mais prévoit également une assiette beaucoup plus large.

Une minorité des membres estime cependant que la proposition de directive ne satisfait pas au principe de subsidiarité dans la mesure où il est prévu qu'une part des revenus de la taxe harmonisée sur les transactions financières est affectée à l'Union européenne en tant que ressources propres."

crisis met zich meebrengt en om eerlijke mededingingsvoorwaarden te creëren in fiscaal opzicht in vergelijking met andere sectoren;

— passende maatregelen te nemen om transacties die de efficiëntie van de financiële markten niet ten goede komen, te ontraden en zo de regelgevingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen van crises in de toekomst, aan te vullen.

Gezien de bijzonder hoge mobiliteit van de meeste transacties die aan een belasting onderworpen kunnen worden, is het belangrijk om mogelijke verstoringen als gevolg van eenzijdige belastingmaatregelen van de lidstaten te vermijden. Alleen een optreden op multilateraal niveau kan derhalve de versnippering van de financiële markten over activiteiten en grenzen heen voorkomen en de gelijke behandeling van financiële instellingen in de EU, en bijgevolg de goede werking van de interne markt, garanderen.

De commissie voor de Financiën en de Begroting is van oordeel dat het voorstel voor een richtlijn het subsidiariteitsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel respecteert.

De commissie voor de Financiën en de Begroting vestigt niettemin de aandacht van de Europese Commissie op de volgende elementen:

— ingeval de ontvangsten van die heffing op de financiële transacties zouden worden gebruikt als een bron van eigen middelen van de Europese Unie, dan is het belangrijk de nationale bijdrage van de lidstaten aan de financiering van de Europese Unie deels of geheel te verminderen;

— een heffing op de financiële transacties kan geen vermindering tot gevolg hebben van de ontvangsten van de lidstaten die voor de aanneming van de richtlijn nationale heffingen op de financiële transacties hadden ingesteld. Zo worden beursttransacties in België al belast. Er bestaat een lijst met de overeenkomstige aanslagvoeten, van 0,07 % tot 0,5 %, die op de verschillende producten van toepassing zijn. Op die belasting bestaan heel wat uitzonderingen. De heffingsgrondslag is dan ook beperkt. Het voorstel voor een richtlijn COM (2011) 594 voorziet tarieven van 0,1 % en 0,01 % maar voorziet ook een veel bredere grondslag.

Een minderheid van de leden is echter van mening dat het voorstel voor een richtlijn niet voldoet aan het subsidiariteitsbeginsel, in de mate dat een deel van de geharmoniseerde belasting op financiële transacties als eigen middelen aan de Europese Unie wordt toegewezen."

Mme Veerle Wouters (N-VA) propose de compléter le dernier alinéa de la proposition de compromis par ce qui suit:

“et que le niveau de la taxe ne peut mettre en péril la compétitivité des États membres de l’UE par rapport à des pays tiers de l’OCDE, en particulier la Suisse.”

Mme Gerkens (Ecolo-Groen!) propose ensuite de remplacer le 2e tiret de l’alinéa 5 de la proposition de compromis par ce qui suit:

“— une taxe sur les transactions financières ne peut avoir pour conséquence de diminuer les recettes des États membres qui avaient institué des taxes nationales sur des transactions financières avant l’adoption de la directive. D’ailleurs, la Belgique connaît déjà une taxe sur les opérations de bourse. Une liste de produits a été élaborée avec les taux correspondants à appliquer, ceux-ci allant de 0,07 % à 0,5 %. Il existe énormément d’exceptions à cette taxe. La base imposable est dès lors limitée. La proposition de directive COM (2011) 594 prévoit des taux de 0,1 % et de 0,01 %, mais prévoit également une assiette beaucoup plus large, ce qui permettrait d’avoir une meilleure rentabilité.”

Enfin, Mme Gerkens propose encore de compléter la proposition de compromis par ce qui suit:

“Conformément à l’article 37bis du Règlement de la Chambre, le présent avis est réputé être celui de la Chambre des représentants.”

L’avis sera transmis à la Commission européenne et au gouvernement fédéral.”

III. — VOTES

La proposition de compromis de Mme Gerkens, ainsi que les modifications proposées en la matière par Mme Wouters et les deux modifications proposées par Mme Gerkens, sont adoptées à l’unanimité.

L’avis de la commission repris ci-dessous fait partie intégrante du présent rapport.

La rapporteuse,

Christiane VIENNE

La présidente,

Muriel GERKENS

Mevrouw Veerle Wouters (N-VA) stelt voor het laatste lid van het compromisvoorstel aan te vullen als volgt:

“en dat de hoogte van de heffing de concurrentiepositie van de EU-lidstaten ten opzichte van derde OESO-landen, in het bijzonder Zwitserland, niet in het gedrang mag brengen.”

Vervolgens stelt mevrouw Gerkens (Ecolo-Groen!) voor om het tweede streepje van het vijfde lid van het compromisvoorstel te vervangen als volgt:

“— een heffing op de financiële transacties kan geen vermindering tot gevolg hebben van de ontvangsten van de lidstaten die voor de aanneming van de richtlijn nationale heffingen op de financiële transacties hadden ingesteld. Zo worden bijvoorbeeld beurstransacties in België al belast. Er bestaat een lijst met de overeenkomstige aanslagvoeten, van 0,07 % tot 0,5 %, die op de verschillende producten van toepassing zijn. Op die belasting bestaan heel wat uitzonderingen. De heffingsgrondslag is dan ook beperkt. Het voorstel voor een richtlijn COM (2011) 594 voorziet in tarieven van 0,1 % en 0,01 % maar voorziet ook in een veel bredere grondslag en zou daardoor een betere rendabiliteit kunnen hebben.”

Tenslotte stelt mevrouw Gerkens nog voor om het compromisvoorstel nog aan te vullen met de volgende bepaling:

“Overeenkomstig artikel 37bis van het Reglement van de Kamer wordt dit advies beschouwd als dat van de Kamer van volksvertegenwoordigers.”

Het advies zal worden overgezonden aan de Europese Commissie en aan de federale regering.”

III. — STEMMINGEN

Het compromisvoorstel van mevr. Gerkens evenals de tekstwijzigingen van mevr. Wouters en de twee tekstwijzigingen van mevr. Gerkens op dit compromisvoorstel worden eenparig aangenomen.

Het hieronder opgenomen advies van de commissie maakt integraal deel uit van dit verslag.

De rapporteur,

Christiane VIENNE

De voorzitter,

Muriel GERKENS

IV. — AVIS ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

Avis de subsidiarité de la commission des Finances et du Budget de la Chambre des représentants de Belgique sur la proposition de directive du Conseil COM (2011) 594 établissant un système commun de taxe sur les transactions financières et modifiant la directive 2008/7/CE

Eu égard au rôle joué par le secteur financier dans le déclenchement de la crise financière et économique, qui a frappé durement nos économies réelles et les finances publiques ces dernières années, et dont les effets seront perceptibles bien des années encore, il est largement admis, en Europe, que le secteur financier doit apporter une contribution plus équitable que ce qu'il a fait jusqu'à présent. À cet égard, plusieurs États membres de l'Union ont déjà pris des mesures divergentes.

La proposition de directive COM (2011) 594 vise à définir en la matière une approche européenne commune compatible avec le marché intérieur. La proposition vise:

— à éviter la fragmentation du marché intérieur des services financiers, compte tenu du nombre croissant de mesures fiscales non coordonnées mises en place par les États membres;

— à faire en sorte que les établissements financiers participent de manière équitable au coût de la récente crise et de garantir une égalité de traitement fiscal par rapport aux autres secteurs;

— à mettre en place les mesures appropriées pour décourager les transactions qui n'améliorent pas l'efficacité des marchés financiers, en complétant ainsi les mesures réglementaires destinées à éviter de nouvelles crises.

Étant donné la mobilité particulièrement élevée de la plupart des transactions pouvant être soumises à une taxe, il importe d'éviter de possibles perturbations résultant de mesures fiscales unilatérales des États membres. Seule une intervention au niveau multilatéral peut dès lors éviter le morcellement des marchés financiers par-delà les activités et les frontières et garantir l'égalité de traitement des institutions financières au sein de l'UE, et, par conséquent, le bon fonctionnement du marché intérieur.

IV. — ADVIES AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Subsidiariteitsadvies van de commissie voor de Financiën en de Begroting van de Kamer van volksvertegenwoordigers van België over het voorstel voor een richtlijn van de Raad COM (2011) 594 betreffende een gemeenschappelijk stelsel van belasting op financiële transacties en tot wijziging van Richtlijn 2008/7/EG

Gezien de rol van de financiële sector in de totstandkoming van de financiële en economische crisis die onze reële economieën en de openbare financiën de voorbije jaren hard heeft getroffen en waarvan de gevolgen nog vele jaren voelbaar zullen blijven, bestaat er een brede consensus in Europa dat de financiële sector een billijkere bijdrage moet leveren dan tot nu het geval is geweest. In dat opzicht hebben verschillende EU-lidstaten reeds uiteenlopende maatregelen getroffen.

Het voorstel voor een richtlijn COM (2011) 594 beoogt om op dit gebied met een gemeenschappelijke Europese benadering te komen die in overeenstemming is met de interne markt. Het voorstel beoogt:

— versnippering van de interne markt voor financiële diensten te voorkomen, in het licht van het toenemende aantal ongecoördineerde belastingmaatregelen dat door de lidstaten wordt getroffen;

— ervoor te zorgen dat financiële instellingen een billijke bijdrage leveren aan de kosten die de huidige crisis met zich meebrengt en om eerlijke mededingingsvoorwaarden te creëren in fiscaal opzicht in vergelijking met andere sectoren;

— passende maatregelen te nemen om transacties die de efficiëntie van de financiële markten niet ten goede komen, te ontraden en zo de regelgevingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen van crises in de toekomst, aan te vullen.

Gezien de bijzonder hoge mobiliteit van de meeste transacties die aan een belasting onderworpen kunnen worden, is het belangrijk om mogelijke verstoringen als gevolg van eenzijdige belastingmaatregelen van de lidstaten te vermijden. Alleen een optreden op multilateraal niveau kan derhalve de versnippering van de financiële markten over activiteiten en grenzen heen voorkomen en de gelijke behandeling van financiële instellingen in de EU, en bijgevolg de goede werking van de interne markt, garanderen.

La commission des Finances et du Budget estime que la proposition de directive respecte les principes de subsidiarité et de proportionnalité.

La commission des Finances et du Budget attire néanmoins l'attention de la Commission européenne sur les éléments suivants:

— au cas où les recettes de cette taxe sur les transactions financières seraient utilisées comme ressource propre de l'Union européenne, il importe de diminuer en tout ou en partie la contribution nationale des États membres au financement de l'Union européenne;

— une taxe sur les transactions financières ne peut avoir pour conséquence de diminuer les recettes des États membres qui avaient institué des taxes nationales sur des transactions financières avant l'adoption de la directive. D'ailleurs, la Belgique connaît déjà une taxe sur les opérations de bourse. Une liste de produits a été élaborée avec les taux correspondants à appliquer, ceux-ci allant de 0,07 % à 0,5 %. Il existe énormément d'exceptions à cette taxe. La base imposable est dès lors limitée. La proposition de directive COM (2011) 594 prévoit des taux de 0,1 % et de 0,01 %, mais prévoit également une assiette beaucoup plus large, ce qui permettrait d'avoir une meilleure rentabilité.

Une minorité des membres estime cependant que la proposition de directive ne satisfait pas au principe de subsidiarité dans la mesure où il est prévu qu'une part des revenus de la taxe harmonisée sur les transactions financières est affectée à l'Union européenne en tant que ressources propres et que le niveau de la taxe ne peut mettre en péril la compétitivité des États membres de l'UE par rapport à des pays tiers de l'OCDE, en particulier la Suisse.

Conformément à l'article 37*bis* du Règlement de la Chambre, le présent avis est réputé être celui de la Chambre des représentants.

L'avis sera transmis à la Commission européenne et au gouvernement fédéral.

De commissie voor de Financiën en de Begroting is van oordeel dat het voorstel voor een richtlijn het subsidiariteitsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel respecteert.

De commissie voor de Financiën en de Begroting vestigt niettemin de aandacht van de Europese Commissie op de volgende elementen:

— ingeval de ontvangsten van die heffing op de financiële transacties zouden worden gebruikt als een bron van eigen middelen van de Europese Unie, dan is het belangrijk de nationale bijdrage van de lidstaten aan de financiering van de Europese Unie deels of geheel te verminderen;

— een heffing op de financiële transacties kan geen vermindering tot gevolg hebben van de ontvangsten van de lidstaten die voor de aanneming van de richtlijn nationale heffingen op de financiële transacties hadden ingesteld. Zo worden bijvoorbeeld beursttransacties in België al belast. Er bestaat een lijst met de overeenkomstige aanslagvoeten, van 0,07 % tot 0,5 %, die op de verschillende producten van toepassing zijn. Op die belasting bestaan heel wat uitzonderingen. De heffingsgrondslag is dan ook beperkt. Het voorstel voor een richtlijn COM (2011) 594 voorziet in tarieven van 0,1 % en 0,01 % maar voorziet ook in een veel bredere grondslag en zou daardoor een betere rendabiliteit kunnen hebben.

Een minderheid van de leden is echter van mening dat het voorstel voor een richtlijn niet voldoet aan het subsidiariteitsbeginsel, in de mate dat een deel van de geharmoniseerde belasting op financiële transacties als eigen middelen aan de Europese Unie wordt toegewezen en dat de hoogte van de heffing de concurrentiepositie van de EU-lidstaten ten opzichte van derde OESO-landen, in het bijzonder Zwitserland, niet in het gedrang mag brengen.

Overeenkomstig artikel 37*bis* van het Reglement van de Kamer wordt dit advies beschouwd als dat van de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Het advies zal worden overgezonden aan de Europese Commissie en aan de federale regering.